

UCHWAŁA Nr 22
Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
z dnia 27 października 2020 roku

w sprawie zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11-12 i 16 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 ze zm) oraz § 9 ust. 1 pkt 5 Statutu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 21 maja 2019 r. (ze zm.), Senat Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, zwany dalej „Senatem” postanawia, co następuje:

RODZIAŁ 1
POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ustala się zasady opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich.
2. Wprowadza się poziomy Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów wyższych, szkół doktorskich.
3. Ustala się terminy i rodzaje dokumentów stanowiących podstawę podjęcia przez Senat uchwały w sprawie ustalenia lub zmian programu studiów kierunku, poziomu i profilu kształcenia, w tym określenie efektów uczenia się, programu studiów podyplomowych oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich.
4. Wprowadza się następujące definicje pojęć do opisu studiów:
  - 1) **program studiów** określający:
    - a) efekty uczenia się z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 roku o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4,
    - b) opis procesu prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się,
    - c) liczbę punktów ECTS przypisanych do zajęć,
    - d) **formę studiów** (stacjonarną i/lub niestacjonarną),
    - e) **tytuł zawodowy nadawany absolwentom**,
    - f) **zajęcia lub grupy zajęć/przedmioty** wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów oraz liczby punktów Europejskiego Systemu Akumulacji i Transferu Punktów (ECTS),
    - g) **sposoby weryfikacji i oceny** efektów uczenia się, osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia,
    - h) **plan studiów** - harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia uwzględniający: formę studiów (stacjonarną i/lub niestacjonarną), zajęcia lub grupy zajęć/przedmioty, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie oraz sumaryczne wskaźniki ilościowe charakteryzujące program studiów, w tym łączną liczbę godzin zajęć,
    - i) **wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych**, w tym liczbę punktów ECTS,
  - 2) **przedmiot** – zespół zajęć określonych wspólną nazwą, przewidzianych do realizacji w tym samym semestrze planu studiów wyższych/studiów podyplomowych/szkoły doktorskiej podlegających łącznej ocenie, któremu przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS,
  - 3) **zajęcia lub grupa zajęć** oznacza zajęcia z danego przedmiotu lub grupy przedmiotów, praktykę, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie pracy końcowej i inne,
  - 4) **opis efektów uczenia się dla programu studiów** – opis zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych w procesie kształcenia; opis sporządzany zgodnie z opisem efektów uczenia się w dziedzinie i dyscyplinie naukowej, którym przyporządkowany jest program studiów,

- 5) **opis efektów uczenia się w ramach zajęć lub grupy zajęć/przedmiotu** – opis zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych, w ramach zaliczonych zajęć/ przedmiotu, opis powinien charakteryzować efekty uczenia się właściwych dla programu studiów,
  - 6) **poziom studiów** – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie,
  - 7) **profil praktyczny** – profil programu studiów obejmujący zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, realizowany przy założeniu, że zajęcia/przedmioty kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone są w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS określonej dla programu studiów,
  - 8) **profil ogólnoakademicki** – profil programu studiów obejmujący zajęcia/przedmioty związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, realizowany przy założeniu, że zajęcia/przedmioty prowadzone są w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS określonej dla programu studiów i uwzględniają udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności,
  - 9) **poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji** – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
  - 10) **standard kształcenia** – zbiór reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.
5. Użyte w uchwale określenia oznaczają:
- 1) Senat – Senat Akademicki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,
  - 2) studia wyższe - studia prowadzone na poziomie studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich,
  - 3) właściwa jednostka organizacyjna - podmiot prawnie umocowany w statucie uczelni jako podmiot struktury organizacyjnej uczelni posiadający uprawnienia i kompetencje do przygotowywania, projektowania zadań związanych z organizacją i realizacją procesu kształcenia na kierunkach, poziomach i profilach kształcenia przyporządkowanych do danej/ych dyscypliny/dyscyplin naukowych, w szkołach doktorskich oraz na studiach podyplomowych i innych formach kształcenia,
  - 4) dziekan – dziekan wydziału/Dyrektor Szkoły Zdrowia Publicznego/Dyrektor Filii,
  - 5) inna forma kształcenia - kursy dokształcające i szkolenia.

§ 2

1. Program studiów powinien spełniać wymagania formalne i programowe określone w obowiązujących przepisach, zawartych w:
  - 1) rozporządzeniach ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego w zakresie:
    - a) warunków prowadzenia studiów, ze szczególnym uwzględnieniem wymagań dotyczących profilu kształcenia, wniosków z analizy wyników monitorowania kariery zawodowej absolwentów oraz wniosków z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, najnowszych osiągnięć naukowych i artystycznych kadry akademickiej,
    - b) standardów kształcenia dla kierunków studiów, przygotowujących do wykonywania zawodów o których mowa w art. 68 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
    - c) warunków nadawania tytułów zawodowych,
    - d) opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji, typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa na poziomach 6-8, z uwzględnieniem charakterystyk drugiego stopnia poziomów 6 i 7, wymagań umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich poziomów 6 i 7 oraz charakterystyk drugiego stopnia poziomu 8,
    - e) kryteriów oceny programowej, ze szczególnym uwzględnieniem opinii pracodawców przy tworzeniu treści kształcenia i realizacji procesu kształcenia, wyników analizy osiągnięcia zakładanych efektów z realizacji praktyk, umiędzynarodowienia procesu kształcenia (prowadzenia współpracy międzynarodowej i przygotowania do uczenia się w językach obcych, prowadzenia zajęć w językach obcych) oraz skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania

jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i działania na rzecz doskonalenia programu studiów i programu kształcenia,

- f) szkoleń, praktyk i staży dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystywaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych,
  - 2) rozporządzeniach właściwych ministrów, zawierających wymagania programowe przygotowujące do wykonywania zawodów innych niż wymienionych w pkt. b lub uzyskania licencji zawodowych,
  - 3) ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie kształcenia w szkołach doktorskich i na studiach podyplomowych,
  - 4) ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji w zakresie Polskiej Ramy Kwalifikacji i przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia,
  - 5) rozporządzeniu ministra właściwego do spraw edukacji narodowej, dotyczącego zakresu informacji gromadzonych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji o kwalifikacjach nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,
  - 6) uchwałach senatu w zakresie misji oraz strategii rozwoju Uniwersytetu.
2. Programy studiów mogą przewidywać prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość z uwzględnieniem § 7 ust. 8-11.
  3. Program studiów może być realizowany w formule kształcenia przemiennej, tj. we współpracy uczelni z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym.
  4. Kształcenie, o którym mowa w ust. 3 oznacza organizację procesu dydaktycznego w formie zajęć dydaktycznych realizowanych w uczelni i poza uczelnią oraz zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie praktyk i staży odbywanych w podmiocie współpracującym, uwzględniających realizację wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów, z zastrzeżeniem ust. 5.
  5. Program studiów może być realizowany w formule studiów dualnych, które są studiami o profilu praktycznym prowadzonymi z udziałem pracodawcy.
  6. Zasady realizacji programów studiów, o których mowa w ust. 3-5 określa umowa zawarta w formie pisemnej.

§ 3

1. Do wszystkich poziomów i form studiów realizowanych w ramach kierunków studiów i profili kształcenia, szkół doktorskich, zakresów studiów podyplomowych i kursów dokształcających, stosuje się wycenę efektów uczenia się z wykorzystaniem Europejskiego Systemu Akumulacji i Transferu Punktów (ECTS).
2. Wycena efektów uczenia się wyrażona w punktach ECTS powinna być dokonana według zasady: jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od beneficjenta procesu kształcenia (studenta/uczestnika szkoły doktorskiej/studiów podyplomowych/kursu dokształcającego), nakładu pracy w wymiarze od 25 do 30 godzin, na który składa się liczba godzin pracy beneficjenta w ramach zajęć zorganizowanych przez uczelnię zgodnie z programem studiów (godziny kontaktowe) oraz jego indywidualna praca związana z zajęciami (praca własna).
3. Wycena poszczególnych zajęć/przedmiotów powinna uwzględniać obciążenie beneficjenta związane z:
  - 1) nakładem pracy własnej związanej z przygotowaniem się do egzaminów,
  - 2) nakładem pracy własnej, związanej z przygotowaniem się do zajęć dydaktycznych oraz opracowaniem sprawozdań, projektów i innych form weryfikujących osiągnięcie efektów uczenia się,
  - 3) liczbą godzin zajęć dydaktycznych (kontaktowych),
  - 4) nakładem pracy związanej z przygotowaniem pracy dyplomowej, dzieła artystycznego wraz z przygotowaniem do egzaminu dyplomowego,
  - 5) nakładem pracy w trakcie przygotowania pracy końcowej/zaliczeniowej związanej z zakończeniem cyklu kształcenia podyplomowego lub kursu dokształcającego,
  - 6) nakładem pracy związanej z rozwijaniem umiejętności dydaktycznych lub zawodowych w szkole doktorskiej,

- 7) nakładem pracy związanej z nabyciem i rozwijaniem umiejętności w zakresie metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych,
  - 8) zaleceniami standardów kształcenia, określonymi dla kierunków studiów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, z uwzględnieniem ust. 4.
4. Wycena poszczególnych zajęć/przedmiotów realizowanych na studiach podyplomowych/kursach dokształcających kwalifikacyjnych powinna uwzględniać standardy kształcenia przygotowujące do wykonywania określonego zawodu lub uzyskania licencji zawodowych i umożliwiające skuteczne przeprowadzenie procedury włączenia kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji.
  5. Liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia semestru ustala Senat, w trybie określonym w § 4 ust. 1, z uwzględnieniem § 6 oraz z zastrzeżeniem § 17 ust. 7 i § 19 ust. 2.

ROZDZIAŁ 2 STUDIA WYŻSZE

§ 4

1. Program studiów, w tym treści kształcenia, plan studiów ustalane są na wniosek dziekana w drodze uchwały senatu, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, nie później niż na pięć miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego, w którym program studiów, w tym plan studiów, będzie obowiązywał, tj. najpóźniej do końca kwietnia danego roku.
2. W celu doskonalenia programu studiów, można dokonywać w nim zmian, z uwzględnieniem ust. 3-8.
3. W programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania pozwolenia.
4. Zmiany w programach studiów wprowadzane są z początkiem nowego cyklu kształcenia, w trybie określonym w ust. 1 i § 13 ust. 4-6.
5. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
  - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne lub związane z działalnością zawodową,
  - 2) konieczne do:
    - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
    - b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
6. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia wymagają zasięgnięcia opinii samorządu studenckiego i ogłaszane są co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą, w trybie określonym w § 13 ust. 7-9.
7. Zmiany w programie studiów ustalane są w drodze uchwały senatu, po uzyskaniu zgody prorektora właściwego do spraw kształcenia, z uwzględnieniem ust. 8.
8. Prorektor właściwy do spraw kształcenia podejmuje decyzję w sprawie zmian w planie studiów, na wniosek kierownika właściwej jednostki organizacyjnej, na podstawie wyników analizy skutków finansowych proponowanych zmian, po uprzednim zasięgnięciu opinii prorektora właściwego do spraw ekonomicznych.

§ 5

1. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:
  - 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, któremu przypisano określoną dla danego poziomu studiów liczbę punktów ECTS, o której mowa w § 6,
  - 2) złożenie egzaminu dyplomowego,
  - 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej – w przypadku studiów pierwszego stopnia – inżynierskich, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, a w przypadku studiów pierwszego stopnia - licencjackich, o ile program studiów przewiduje wykonanie pracy.
2. Stacjonarne studia pierwszego stopnia - licencjackie trwają co najmniej 6 semestrów.
3. Stacjonarne studia pierwszego stopnia - inżynierskie trwają co najmniej 7 semestrów.
4. Stacjonarne studia drugiego stopnia trwają od 3 do 5 semestrów.
5. Stacjonarne studia jednolite magisterskie trwają od 9 do 12 semestrów.
6. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

7. Do okresu studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zalicza się praktykę zawodową studenta.
8. Do programu i okresu studiów o profilu praktycznym zalicza się praktykę zawodową w wymiarze:
  - 1) na studiach pierwszego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich - co najmniej 6 miesięcy,
  - 2) na studiach drugiego stopnia - co najmniej 3 miesięcy.

§ 6

1. Liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów wynosi odpowiednio:
  - 1) 180 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia - licencjackich,
  - 2) 210 punktów ECTS na studiach pierwszego stopnia – inżynierskich,
  - 3) 90 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia, prowadzących do nabycia kwalifikacji drugiego stopnia oraz kompetencji inżynierskich i uzyskania tytułu zawodowego magistra inżyniera lub równorzędnego,
  - 4) 120 punktów ECTS na studiach drugiego stopnia, prowadzących do nabycia kwalifikacji drugiego stopnia i uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego,
  - 5) 300 punktów ECTS na jednolitych studiach magisterskich w wymiarze 10 semestralnym,
  - 6) 360 punktów ECTS na jednolitych studiach magisterskich w wymiarze 11 i 12 semestralnym.
2. W przypadku studiów niestacjonarnych, o których mowa w § 5 ust. 6, liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów odpowiada liczbie punktów ECTS określonej w programie studiów, ustalonym dla danego poziomu studiów stacjonarnych.

§ 7

1. Program studiów kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny naukowej określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS określonych w programie studiów jako koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia i wskazuje dyscyplinę wiodącą.
2. Program studiów danego kierunku, poziomu studiów i profilu kształcenia należy opisać zgodnie z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, uwzględniając:
  - 1) charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji,
    - a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
    - b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich,
  - 2) charakterystyki drugiego stopnia dla profilu kształcenia,
  - 3) charakterystyki drugiego stopnia obejmujące pełny zakres efektów uczenia się dla studiów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich,
  - 4) opis efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego.
3. Program studiów danego kierunku, poziomu studiów i profilu kształcenia, prowadzonego w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwia uzyskanie tych samych efektów uczenia się.
4. Program studiów danego kierunku, poziomu studiów i profilu kształcenia, prowadzonego w formie stacjonarnej i niestacjonarnej:
  - 1) umożliwia studentowi wybór zajęć/przedmiotów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS, określonych w programie studiów, jako koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia; w ofercie zajęć/przedmiotów do wyboru należy uwzględnić zajęcia dydaktyczne prowadzone w języku angielskim (inne niż lektoraty lub warsztaty językowe), odpowiadające co najmniej 2 punktom ECTS,
  - 2) uwzględnia zajęcia dydaktyczne:
    - a) realizowane w ramach zajęć ogólnouczelnianych z przedmiotów kształcenia ogólnego, przewidzianego ofertą ogólnouczelnianą odpowiadających od 2 do 4 punktów ECTS,
    - b) realizowane w ramach zajęć z przedmiotów, reprezentujących treści z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych odpowiadające 5 punktom ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dziedzin i dyscyplin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, z zastrzeżeniem § 8 ust. 4,
    - c) z nowożytnego języka obcego w wymiarze:

- 120 godzin na studiach pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich, kończących się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
  - 30 godzin na studiach drugiego stopnia, prowadzonego w formie specjalistycznego warsztatu językowego, kończącego się zaliczeniem na ocenę na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- d) realizowane w ramach seminarium, przygotowującego do wykonania pracy dyplomowej oraz na kierunkach artystycznych dodatkowo zajęcia z zakresu przygotowania dzieła artystycznego, z wyłączeniem kierunków studiów, dla których efekty uczenia się, uwzględniające standard kształcenia, nie przewidują wykonania pracy dyplomowej,
  - e) z ochrony własności intelektualnej,
  - f) z technologii informacyjnych,
  - g) z ergonomii,
  - h) z etykiety,
  - i) prowadzone w ramach szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz szkolenia dotyczącego ochrony zwierząt, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Szkolenie dotyczące ochrony zwierząt obowiązuje studentów, którzy w ramach realizacji programu studiów wykonują czynności związane z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych i edukacyjnych. Wymiar, zasady i formę realizacji szkolenia określa dziekan.
  6. Program studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich wszystkich kierunków i profili kształcenia, realizowanych w formie stacjonarnej, uwzględnia zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, z zastrzeżeniem ust. 12.
  7. Co najmniej połowa programu kształcenia na studiach stacjonarnych wszystkich kierunków, poziomów i profili kształcenia powinna być realizowana w postaci zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia, chyba że standard kształcenia stanowi inaczej.
  8. Kształcenie w zakresie kształtowania umiejętności praktycznych, w tym zajęcia laboratoryjne, terenowe i warsztatowe, powinno odbywać się na zajęciach dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia i studenta. Metody i techniki kształcenia na odległość, mogą mieć w tym zakresie jedynie charakter wspomagający i być wykorzystywane pomocniczo, z uwzględnieniem ust. 9 -11.
  9. Liczba punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż:
    - 1) 50% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów danego kierunku i poziomu – w przypadku studiów o profilu praktycznym,
    - 2) 75% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów danego kierunku i poziomu – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim.
  10. Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o której mowa w ust. 9 pkt 2 uchwały, ma zastosowanie do kształcenia na studiach o profilu ogólnoakademickim, począwszy od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2020/2021.
  11. Realizacja programu studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość powinna odbywać się przy spełnieniu szczegółowych warunków określonych w rozporządzeniu ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki w sprawie studiów oraz w sprawie standardów kształcenia.
  12. Na kierunkach, dla których rozporządzeniem ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego określono standard kształcenia, realizacja zajęć dydaktycznych, w tym zajęć z wychowania fizycznego odbywa się zgodnie z zaleceniami i w wymiarze godzin określonym w standardzie.

§ 8

1. Program studiów określany jest dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
2. Prowadzenie na danym kierunku dwóch profili kształcenia, wymaga określenia i uchwalenia dwóch odrębnych programów studiów.
3. Program studiów określa:
  - 1) formę studiów (studia stacjonarne lub niestacjonarne),

- 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów,
  - 3) tytuł zawodowy nadawany absolwentowi,
  - 4) zajęcia lub grupy zajęć/przedmioty niezależnie od formy ich prowadzenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się, treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów oraz liczbę punktów ECTS (sylabusy),
  - 5) plan studiów prowadzonej formy studiów, w tym łączną liczbę godzin zajęć,
  - 6) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia,
  - 7) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
    - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia,
    - b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku, do których odnoszą się efekty uczenia się dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
    - c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych,
  - 8) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student powinien uzyskać, realizując:
    - a) zajęcia/przedmioty ogólnouczelniane niezwiązane z kierunkiem studiów,
    - b) zajęcia z języka obcego,
  - 9) liczbę punktów ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5, którą student musi uzyskać, realizując zajęcia dydaktyczne z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, z zastrzeżeniem ust.5,
  - 10) wymiar i zasady realizacji zajęć z wychowania fizycznego,
  - 11) wymiar, zasady i formę realizacji szkolenia z zakresu ochrony i wykorzystania zwierząt doświadczalnych do celów naukowych i edukacyjnych, z uwzględnieniem § 7 ust. 5,
  - 12) wymiar, zasady i formę realizacji praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk na kierunku o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów przewiduje praktyki.
4. Wycena punktowa efektów uczenia się zajęć/przedmiotów powinna być prowadzona według niżej wymienionych zasad, z uwzględnieniem ust. 4-7:
1) język obcy	-	2 pkt. ECTS za 30 godzin,
2) technologie informacyjne	-	2 pkt. ECTS za 30 godzin,
3) przedmioty przewidziane ofertą ogólnouczelnianą	-	2 pkt. ECTS za 30 godzin,
4) przedmioty z grupy zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	-	5 pkt. ECTS za 75 godzin,
5) przedmioty realizowane w ramach „przedmiotów do wyboru” przewidzianych ofertą wydziałową	-	2 pkt. ECTS za 30 godzin,
6) ergonomia, ochrona własności intelektualnej	-	0,25 pkt. ECTS za 2 godziny,
7) etykieta, szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	-	0,50 pkt. ECTS za 4 godziny,
8) zajęcia dydaktyczne prowadzone w języku angielskim (inne niż lektoraty lub warsztaty językowe)	-	2 pkt. ECTS za 30 godzin,
9) informacja patentowa	-	0,50 pkt. ECTS za 4 godziny.
5. Na wszystkich kierunkach studiów, poziomach i profilach kształcenia, z wyłączeniem kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, w programie studiów należy zaplanować przedmioty z grupy zajęć reprezentujących treści z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w łącznym wymiarze 75 godzin, odpowiadające 5 punktom ECTS, w tym należy uwzględnić przedmiot/y z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych objęty/ych ofertą ogólnouczelnianą, z zachowaniem wyceny 2 punktów ECTS za 30 godzin.

6. Wycena punktowa zajęć/przedmiotów do wyboru powinna być tak realizowana, aby poszczególne zajęcia/przedmioty, które student wybiera alternatywnie, miały taką samą liczbę punktów ECTS w semestrze.
7. Wycena punktowa zajęć/przedmiotu, o którym mowa w § 8 ust. 4 pkt 9 dotyczy kierunków, poziomów i profili kształcenia, których program studiów przewiduje treści z zakresu informacji patentowej.
8. Wycena punktowa pracy dyplomowej wraz z przygotowaniem do egzaminu dyplomowego powinna wynosić:
  - 1) praca licencjacka - 10 pkt. ECTS,
  - 2) praca inżynierska - 15 pkt. ECTS,
  - 3) praca magisterska - 20 pkt. ECTS,
  - 4) dzieło artystyczne w zakresie dyscyplin artystycznych - 20 pkt. ECTS,chyba że standard kształcenia stanowi inaczej, z zastrzeżeniem ust. 9.
9. W przypadku pracy dyplomowej określonej w planie studiów na podstawie standardu, wycena punktowa pracy odpowiada liczbie punktów ECTS określonej standardem, w przypadku pracy dyplomowej, dla której standard kształcenia nie określa liczby punktów, stosuje się wycenę punktową pracy określoną w ust. 8.

§ 9

Zasady określone uchwałą, obowiązują również przy tworzeniu programów studiów realizowanych w języku obcym.

I. PROFIL PRAKTYCZNY

§ 10

1. Program studiów kierunku o profilu praktycznym obejmuje zajęcia/przedmioty kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, określonych w programie studiów jako konieczne do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
2. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, powinny być prowadzone:
  - 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej,
  - 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.
3. Program studiów przewiduje praktyki, o których mowa w § 5 ust. 8.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodu, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
5. Uczelnia może organizować proces dydaktyczny w formule studiów dualnych, z uwzględnieniem § 2 ust. 3-6 oraz ust. 6-8 niniejszego paragrafu.
6. Prowadzenie studiów dualnych wymaga udziału podmiotów gospodarczych/pracodawców i zawarcia pisemnej umowy pomiędzy uczelnią a podmiotem gospodarczym/pracodawcą, która powinna określać:
  - 1) program studiów, w tym plan studiów oraz zasady udziału podmiotu gospodarczego/pracodawcy w tworzeniu programu studiów,
  - 2) możliwość i zasady prowadzenia zajęć dydaktycznych, w szczególności praktycznych przez pracowników podmiotu gospodarczego/pracodawcy,
  - 3) sposób dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy/pracodawcę,
  - 4) sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym/u pracodawcy.
7. Program studiów uwzględniający praktykę zawodową, może uwzględniać także obowiązek wykonania pracy lub projektu dyplomowego związanego z tematyką studiowanego w podmiocie gospodarczym/u pracodawcy obszaru wiedzy, w którym realizowana jest praktyka.
8. Program i okres realizacji praktyk uwzględnia specyfikę kierunku, efekty uczenia się i rodzaj kwalifikacji, które student powinien osiągnąć po zrealizowaniu praktyki oraz ukończeniu danego poziomu.

II. PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

§ 11

1. Program studiów kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje zajęcia/przedmioty związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, któremu przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS określonych w programie studiów jako konieczne do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
2. Program, o którym mowa w ust. 1 uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności:
  - 1) co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
  - 2) udział w badaniach – w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

III. POZIOMY POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI DO KWALIFIKACJI NADAWANYCH PO UKOŃCZENIU STUDIÓW WYŻSZYCH, SZKOŁY DOKTORSKIEJ ORAZ STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

§ 12

1. Absolwent:
  - 1) studiów pierwszego stopnia uzyskuje kwalifikację pełną na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
  - 2) studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich uzyskuje kwalifikacje na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
  - 3) szkoły doktorskiej uzyskuje kwalifikacje na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Absolwent studiów podyplomowych uzyskuje kwalifikacje cząstkowe na poziomie 6, 7 albo 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
3. Kwalifikacje cząstkowe po ukończeniu kursu lub szkolenia można przypisać do danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji na podstawie informacji określonych w § 18 ust. 7.

IV. TERMINY I WYMAGANA DOKUMENTACJA STANOWIĄCA PODSTAWĘ DO PODJĘCIA PRZEZ SENAT UCHWAŁY W SPRAWIE PROGRAMU STUDIÓW NA DANYM KIERUNKU, POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

IV.1. TERMINY

§ 13

1. W związku z tworzeniem studiów na danym kierunku, poziomie i/lub profilu kształcenia, dziekan składa wniosek o ustalenie programu studiów tworzonych na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.
2. Uchwała Senatu w sprawie programu studiów, o którym mowa w ust. 1, powinna być podjęta nie później niż do końca stycznia danego roku, w którym Senat zobowiązany jest do podjęcia uchwały, o której mowa w art. 70 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z zastrzeżeniem ust. 3 i 9.
3. Szczegółowy harmonogram działań objętych procedurą tworzenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w tym ustalania programu studiów, określa corocznie prorektor właściwy ds. kształcenia.
4. W związku z doskonaleniem programu studiów, w zakresie określonym w § 4 ust. 2-4, dziekan może złożyć, w terminie do końca stycznia danego roku, wniosek o przyjęcie zmian programu studiów danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia:
  - 1) kierunków studiów objętych ofertą edukacyjną bieżącego roku akademickiego,
  - 2) kierunków studiów rozpoczynających pierwszy cykl kształcenia od następnego roku akademickiego,z uwzględnieniem ust. 5 i 9 i § 4 ust. 7-8.
5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, powinien zawierać projekt zmian oraz projekt określający jednolity tekst programu studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

6. Uchwała Senatu w sprawie ustalenia zmian programu studiów, o których mowa w ust. 4, powinna być podjęta nie później niż do końca kwietnia danego roku, poprzedzającego rok akademicki, w którym zostanie uruchomiony nowy cykl kształcenia.
7. W związku z doskonaleniem programu studiów w zakresie określonym w § 4 ust. 5, dziekan składa, w niezwłocznym terminie, wniosek o przyjęcie zmian programu studiów danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, zawierający projekt zmian oraz projekt określający jednolity tekst programu studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia.
8. Uchwała Senatu w sprawie ustalenia zmian programu studiów, o którym mowa w ust. 7, powinna być podjęta w terminie umożliwiającym ogłoszenie tych zmian co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.
9. Program studiów kierunku, poziomu i profilu kształcenia oraz jego zmiany, wymagają zasięgnięcia opinii samorządu studenckiego.

IV.2. WYMAGANA DOKUMENTACJA STANOWIĄCA PODSTAWĘ DO PODJĘCIA PRZEZ SENAT UCHWAŁY W SPRAWIE OKREŚLENIA PROGRAMU STUDIÓW NA DANYM KIERUNKU STUDIÓW, POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 14

1. Wymagana dokumentacja, stanowiąca podstawę do podjęcia przez Senat uchwały w sprawie określenia programu studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, powinna zawierać następujące informacje:
  - 1) ogólną charakterystykę prowadzonych studiów, w tym:
    - a) nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów uczenia się,
    - b) poziom studiów,
    - c) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS niezbędną do uzyskania kwalifikacji,
    - d) profil kształcenia,
    - e) formę studiów,
    - f) tytuł zawodowy oraz opis kwalifikacji absolwenta
    - g) numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji,
    - h) przyporządkowanie studiów do dyscyplin/y naukowych/ej - wskazanie dziedziny/dziedzin nauki i dyscypliny/dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscypliny/dyscyplin artystycznych, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem procentowych udziałów, w jakich program studiów odnosi się do poszczególnych dyscyplin, a także wskazanie dyscypliny wiodącej (należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin w łącznej liczbie punktów ECTS),
  - 2) ogólną informację o programie studiów:
    - a) wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju,
    - b) analizę zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy,
    - c) cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów,
    - d) wymiar, zasady i formę realizacji praktyk oraz punkty ECTS,
  - 3) informację o efektach uczenia się, z uwzględnieniem efektów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w kategoriach opisowych charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji:
    - a) efekty uczenia się w formie tabelarycznych odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia,
    - b) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich przez efekty kierunkowe,
    - c) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich przez efekty kierunkowe,
    - d) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kwalifikacji pedagogicznych przez efekty kierunkowe.
  - 4) opis treści kształcenia,
  - 5) plan studiów.

IV.3. WYMAGANA DOKUMENTACJA STANOWIĄCA PODSTAWĘ DO PODJĘCIA PRZEZ REKTORA DECYZJI W SPRAWIE UTWORZENIA KIERUNKU STUDIÓW, POZIOMU I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 15

1. Wymagana dokumentacja, stanowiąca podstawę do podjęcia przez Rektora decyzji w sprawie utworzenia kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia powinna spełniać zalecenia i postanowienia zawarte w § 2-§ 3 oraz § 5-§ 15 i zawierać:
  - 1) ogólną charakterystykę studiów, obejmującą:
    - a) nazwę kierunku studiów,
    - b) poziom studiów,
    - c) profil kształcenia,
    - d) formę studiów,
    - e) tytuł zawodowy nadawany absolwentom,
    - f) określenie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji,
  - 2) koncepcję kształcenia, w tym:
    - a) wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią rozwoju,
    - b) wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami, wyniki analizy badania rynku pracy w aspekcie zapotrzebowania na absolwentów tworzonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, posiadających projektowane kwalifikacje, sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów, opis sposobu współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi/podmiotami gospodarczymi (lista osób lub instytucji spoza wydziału, biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu studiów),
    - c) przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej,
  - 3) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w tym:
    - a) cele kształcenia,
    - b) możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów,
  - 4) opis działań na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia,
  - 5) opis prowadzonej działalności naukowej w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów - w przypadku wniosku o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów o profilu ogólnoakademickim,
  - 6) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia,
  - 7) opis sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia, w tym:
    - a) informację o zakładanych efektach uczenia się, z uwzględnieniem efektów w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w formie tabelarycznych odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk drugiego stopnia,
    - b) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich przez efekty kierunkowe,
    - c) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich przez efekty kierunkowe,
    - d) pokrycie w formie tabelarycznej efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kwalifikacji pedagogicznych przez efekty kierunkowe,
    - e) matryce (opis sposobu sprawdzenia wybranych efektów uczenia się dla programu) z odniesieniem do konkretnych zajęć/przedmiotów, form zajęć i sprawdzianów realizowanych w ramach każdej z tych form: matryce kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, matryce kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form prowadzonych zajęć, matryce kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do sposobu zaliczania),
    - f) zasady prowadzenia procesu dyplomowania,
  - 8) opis warunków prowadzenia studiów oraz sposobu organizacji i realizacji procesu kształcenia, w tym:
    - a) ogólną charakterystykę programu studiów, zawierającą:

- poziom studiów,
  - formę studiów,
  - liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS niezbędną do uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego),
  - wymiar, zasady i formę realizacji praktyk oraz punkty ECTS,
  - zajęcia/przedmioty z przypisaniem zakładanych efektów uczenia się i punktów ECTS, z uwzględnieniem zajęć/przedmiotów wynikających z wymagań w zakresie kompetencji inżynierskich lub kwalifikacji nauczycielskich (pedagogicznych), z zastosowaniem wymagań dotyczących dokumentacji opisu grupy zajęć/przedmiotów, wymienionych w ust. 2 - 4,
  - plan studiów prowadzonej formy studiów, z zaznaczeniem zajęć/przedmiotów podlegających wyborowi przez studenta z udokumentowaniem, że program studiów umożliwi studentowi wybór zajęć/przedmiotów w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS,
  - udokumentowanie (na studiach stacjonarnych), że co najmniej połowa programu studiów, tj. nie mniej niż 50% punktów ECTS, realizowana jest w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia,
  - sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów, o których mowa w ust. 3,
- b) wykaz nauczycieli akademickich oraz innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć, zawierający:
- imiona i nazwiska oraz numery PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - informację o zatrudnieniu nauczyciela akademickiego w uczelni albo terminie podjęcia przez niego zatrudnienia w uczelni, ze wskazaniem, czy uczelnia stanowi lub będzie stanowić dla niego podstawowe miejsce pracy,
  - w przypadku nauczyciela akademickiego – informacje o kompetencjach, w tym o dorobku dydaktycznym, naukowym lub artystycznym za okres ostatnich 10 lat wraz z wykazem publikacji lub opis doświadczenia zawodowego w zakresie programu studiów, a w przypadku innej osoby – informacje potwierdzające posiadanie kompetencji i doświadczenia pozwalających na prawidłową realizację zajęć,
- c) planowany przydział i wymiar zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz innych osób, proponowanych do prowadzenia zajęć z uwzględnieniem:
- liczby godzin zajęć przydzielonych nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w uczelni jako podstawowym miejscu pracy,
  - zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w ramach studiów o profilu praktycznym lub zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w ramach studiów o profilu ogólnoakademickim,
- d) przewidywaną liczbę studentów,
- e) informację na temat infrastruktury, w tym szczegółowy opis laboratoriów, pracowni, sprzętu i wyposażenia, niezbędnych do prowadzenia kształcenia,
- f) informację na temat zapewnienia możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych zasobów wiedzy, a w szczególności w Wirtualnej Bibliotece Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia.
2. Opis zajęć/przedmiotu, grupy przedmiotów, praktyki i innych, powinien zawierać w szczególności:
- 1) opis efektów uczenia się i ich odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia,
  - 2) cel kształcenia i treści programowe w odniesieniu do form prowadzenia zajęć,
  - 3) formy i metody kształcenia/dydaktyczne zapewniające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia,
  - 4) sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów uczenia się (formy i warunki zaliczenia przedmiotu),
  - 5) liczbę punktów ECTS (z opisem sposobu jej wyznaczenia zgodnie z zasadami systemu ECTS), zawierającą m.in. liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz

liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym (zajęć laboratoryjnych, projektowych, warsztatowych) – w celu określenia sumarycznych wskaźników ilościowych, charakteryzujących program studiów,

- 6) literaturę podstawową i uzupełniającą.
3. Sumaryczne wskaźniki ilościowe, charakteryzujące program studiów:
  - 1) łączna liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów,
  - 2) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć dydaktycznych z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty uczenia się dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
  - 3) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym (laboratoryjnych, projektowych, warsztatowych),
  - 4) minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć ogólnouczelnianych niezwiązanych z kierunkiem studiów,
  - 5) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych nie mniejsza niż 5 punktów ECTS,
  - 6) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego,
  - 7) liczba godzin przewidzianych do realizacji w ramach zajęć z wychowania fizycznego,
  - 8) wymiar oraz łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tym kierunku przewiduje praktykę,
  - 9) łączna liczba punktów ECTS (nie mniej niż 30% liczby punktów ECTS określonych w programie studiów jako koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów), którą student musi uzyskać w ramach zajęć/przedmiotów do wyboru,
  - 10) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – w przypadku profilu praktycznego,
  - 11) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/ach, do których przyporządkowano kierunek studiów – dotyczy profilu ogólnoakademickiego,
  - 12) w przypadku programu studiów przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny – procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin w łącznej liczbie punktów ECTS określonych w programie studiów jako koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów.
4. Do dokumentacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:
  - 1) kserokopię aktu prawnego wydanego przez rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu,
  - 2) kserokopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów (odrębnym dla studiów stacjonarnych i/lub niestacjonarnych), w tym plan studiów (harmonogram realizacji programu studiów w poszczególnych semestrach i latach cyklu kształcenia),
  - 3) kserokopię opinii samorządu studenckiego dotyczącą programu studiów,
  - 4) kserokopie deklaracji nauczycieli akademickich o terminie zatrudnienia w uczelni i wymiarze czasu pracy, ze wskazaniem, czy uczelnia będzie stanowić podstawowe miejsce pracy, a w przypadku innych osób proponowanych do prowadzenia zajęć – o terminie rozpoczęcia prowadzenia zajęć,
  - 5) kserokopie dokumentacji potwierdzającej dysponowanie infrastrukturą niezbędną do prowadzenia kształcenia w zakresie przewidzianym w programie studiów od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć,
  - 6) opis zasobów bibliotecznych oraz elektronicznych zasobów wiedzy, obejmujących literaturę zalecaną na kierunku studiów, do których uczelnia zapewni dostęp,
  - 7) kopie porozumień z pracodawcami albo ich deklaracji w sprawie przyjęcia określonej liczby studentów na praktyki,
  - 8) oświadczenia rektora o niewystąpieniu okoliczności, o których mowa w:
    - a) art. 53 ust. 10 ustawy,
    - b) art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. b i d ustawy.

ROZDZIAŁ 3 SZKOŁY DOKTORSKIE

§ 16

1. Szkoła doktorska prowadzona jest zgodnie z programem kształcenia oraz indywidualnym planem badawczym, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Szkoła doktorska może być prowadzona w co najmniej dwóch dyscyplinach.
3. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej ustala senat na podstawie wniosku rady właściwej jednostki organizacyjnej, po zasięgnięciu opinii samorządu doktorantów, nie później niż na pięć miesięcy przed rozpoczęciem rekrutacji na rok akademicki, w którym program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej będzie obowiązywał, z zastrzeżeniem ust. 5.
4. Termin, o którym mowa w ust. 3, stosuje się również w przypadku ustalania zmian programu kształcenia, w tym planu studiów, mających na celu ich doskonalenie.
5. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej należy opisać zgodnie z zakładanymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uwzględniając uniwersalne charakterystyki drugiego stopnia na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
6. Zmieniony, w trybie określonym w ust. 3, program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej obowiązuje z dniem rozpoczęcia nowego roku akademickiego i dotyczy wyłącznie doktorantów rozpoczynających naukę.

§ 17

1. Kształcenie w szkole doktorskiej trwa od 6 do 8 semestrów.
2. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej określany jest dla dziedzin/y nauki/sztuki i dyscyplin/y naukowych/ej/artystycznych/ej.
3. W programie kształcenia, w tym planie szkoły doktorskiej należy uwzględnić treści kształcenia właściwe dla wszystkich dziedzin i dyscyplin, w zakresie których utworzono szkołę doktorską.
4. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej obejmuje:
  - 1) zajęcia z zakresu:
    - a) kształcenia ogólnego,
    - b) dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowej/artystycznej,
  - 2) seminaria,
  - 3) praktyki zawodowe,z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej, obejmuje realizację praktyk zawodowych, w formie prowadzenia zajęć lub uczestniczenia w ich prowadzeniu, w wymiarze nieprzekraczającym 60 godzin dydaktycznych rocznie, z uwzględnieniem ust. 6-8.
6. Wycena punktowa efektów uczenia się zajęć realizowanych w ramach praktyk zawodowych odpowiada 2 punktom ECTS za 30 godzin praktyki.
7. Łączny wymiar zajęć z zakresu kształcenia ogólnego, dziedzin/y nauki/sztuki oraz dyscyplin/y naukowych/ej/artystycznych/ej, seminariów oraz praktyk zawodowych wynosi co najmniej 30 punktów ECTS.
8. Wymiar praktyk zawodowych w programie kształcenia, w tym planie szkoły doktorskiej, realizowanej w ramach projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, określają zasady realizacji projektu zgodne z obowiązującymi przepisami, regulującymi funkcjonowanie szkół doktorskich.
9. Program kształcenia, w tym plan szkoły doktorskiej powinien spełniać zalecenia i postanowienia zawarte w § 2– § 3 niniejszej uchwały, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - 1) liczby semestrów i liczby punktów ECTS niezbędnej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji,
  - 2) zajęć/przedmiotów kształcenia wraz z przypisaniem do zajęć/przedmiotu zakładanych efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS,
  - 3) planu szkoły doktorskiej,
  - 4) sposobu weryfikacji i oceny zakładanych efektów uczenia się,
  - 5) wymiaru, zasad i form realizacji praktyki zawodowej,
  - 6) określenie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
10. Integralną częścią programu kształcenia, w tym planu szkoły doktorskiej jest opis zasad stosowania i funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uwzględniający,

m.in. sposób dokumentowania i metody weryfikowania efektów uczenia się, wyniki analizy rynku pracy w aspekcie zapotrzebowania na absolwentów prowadzonych szkół doktorskich.

ROZDZIAŁ 4 STUDIA PODYPLOMOWE I INNE FORMY KSZTAŁCENIA

§ 18

1. Studia podyplomowe prowadzone są zgodnie z programem studiów, w tym planem studiów ustalonym przez senat uczelni na wniosek dziekana, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem cyklu kształcenia, z uwzględnieniem ust. 2.
2. Termin, o którym mowa w ust. 1 dotyczy również zmiany programu, w tym planu studiów podyplomowych, mających na celu ich doskonalenie.
3. Kursy doksztalcające prowadzone są na podstawie programu i planu kursu, zgodnie z wnioskiem kierownika jednostki organizacyjnej, zatwierdzonym przez Rektora, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem cyklu kształcenia.
4. W przypadku zmiany programu, w tym planu kursu doksztalcającego, mającej na celu ich doskonalenie, stosuje się termin uchwalenia tej zmiany nie później niż 2 tygodni przed rozpoczęciem cyklu kształcenia.
5. Zmienione, w trybie określonym w ust. 2 i 4, programy i plany studiów podyplomowych oraz kursów doksztalcających obowiązują z dniem rozpoczęcia danego cyklu kształcenia i dotyczą wyłącznie uczestników rozpoczynających naukę.
6. Program studiów podyplomowych musi zawierać porównania efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji z charakterystykami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, z uwzględnieniem ust. 8-10.
7. Programy innych form kształcenia muszą zawierać opis efektów uczenia się dla danej kwalifikacji uwzględniający:
  - 1) syntetyczną charakterystykę efektów uczenia się,
  - 2) wyodrębnione zestawy efektów uczenia się,
  - 3) poszczególne efekty uczenia się w zestawach oraz kryteria weryfikacji osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia sięz uwzględnieniem ust. 12.
8. Programy studiów podyplomowych z zakresu przygotowania merytorycznego do nauczania przedmiotu/prowadzenia zajęć, przygotowania pedagogicznego, przygotowania do pracy w szkołach i ośrodkach specjalnych, muszą spełniać standardy kształcenia określone przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.
9. Programy studiów podyplomowych oraz kursów doksztalcających dających uprawnienia do wykonywania zawodu lub uzyskania licencji zawodowej muszą spełniać wymagania programowe dla studiów podyplomowych oraz kursów doksztalcających w zakresie treści programowych oraz łącznego wymiaru czasu prowadzonych zajęć, określone przez właściwych ministrów.
10. Wniosek właściwej jednostki organizacyjnej o włączenie do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji, kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych powinien zawierać informacje określone przepisami ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz przepisami rozporządzenia o informacji gromadzonej w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji o kwalifikacjach nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i stanowi podstawę do podjęcia przez senat decyzji w sprawie przypisania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji i/albo włączenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, z uwzględnieniem ust.11.
11. Wniosek, o którym mowa w ust. 10 powinien być złożony łącznie z wnioskiem o ustalenie programu studiów podyplomowych.
12. Wniosek właściwej jednostki organizacyjnej lub innej jednostki organizacyjnej prowadzącej inne formy kształcenia do ministra właściwego o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, kwalifikacji nadawanych po ich ukończeniu powinien ponadto zawierać informacje określone przepisami ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i być złożony łącznie z wnioskiem o ustalenie programu danej formy kształcenia.

§ 19

1. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry.
2. Program studiów podyplomowych powinien umożliwić uzyskanie przez słuchacza co najmniej 30 punktów ECTS.
3. Program studiów podyplomowych powinien spełniać zalecenia i postanowienia zawarte w §2 – §3, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - 1) nazwy studiów podyplomowych,
  - 2) liczby semestrów i liczby punktów ECTS niezbędnych do uzyskania zaliczenia i ukończenia studiów podyplomowych,
  - 3) efektów uczenia się osiągniętych przez słuchacza studiów podyplomowych oraz sposobu ich oceny, weryfikacji i dokumentowania,
  - 4) zajęć/przedmiotów wraz z przypisaniem do zajęć/przedmiotu efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS,
  - 5) planu studiów podyplomowych,
  - 6) łącznej liczby punktów ECTS, którą słuchacz studiów podyplomowych powinien uzyskać na zajęciach dydaktycznych,
  - 7) wymiaru, zasad i form zaliczenia praktyk zawodowych, jeżeli przewidziane są w planie studiów podyplomowych,
  - 8) formy zakończenia studiów podyplomowych,
  - 9) opisu kwalifikacji absolwenta studiów podyplomowych, z uwzględnieniem poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

§ 20

1. Program innych form kształcenia zawiera:
  - 1) nazwę formy kształcenia i okres realizacji niezbędny do jej zaliczenia,
  - 2) opis efektów uczenia się osiągniętych przez uczestnika oraz sposobu ich oceny, weryfikacji i dokumentowania,
  - 3) nazwy zajęć/przedmiotów wraz z przypisanymi do nich efektami uczenia się,
  - 4) plan formy kształcenia,
  - 5) formę zakończenia,
  - 6) opis kwalifikacji absolwenta, z uwzględnieniem poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji,
  - 7) obsadę kadrową zajęć dydaktycznych.
2. Integralną częścią programu jest opis zasad stosowania i funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uwzględniający, m.in. sposób dokumentowania i metody weryfikowania efektów kształcenia, wyniki analizy rynku pracy w aspekcie zapotrzebowania na absolwentów prowadzonego zakresu formy kształcenia.

§ 21

Zasady uchwalania programów i planów kursów doksztalających, obowiązują również inne jednostki uczelni uprawnione do prowadzenia innych form kształcenia.

ROZDZIAŁ 5 PRZEPISY KOŃCOWE

§ 22

W przypadku studiów rozpoczętych przed rokiem akademickim 2019/2020, liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 60% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych określonych w programach studiów.

§ 23

Studia prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia w dniu wejścia w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stają się studiami na takim samym kierunku, poziomie i profilu w rozumieniu tej ustawy.

§ 24

Studia podyplomowe, kursy i szkolenia prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stają się odpowiednio studiami podyplomowymi i innymi formami kształcenia w rozumieniu tej ustawy.

§ 25

1. Traci moc Uchwała Nr 368 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 30 listopada 2018 roku w sprawie zasad opracowywania programów studiów wyższych, studiów podyplomowych i innych form kształcenia oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich (zm. Uchwałą Nr 495 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 24 maja 2019 roku).
2. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**Przewodniczący Senatu
Rektor**

dr hab. Jerzy A. PRZYBOROWSKI, prof. UWM